

MOONSHOT

*Aan alle mensen die zich er hun leven lang voor inzetten
dat de publieke zaak en het gemeenschappelijk goed
in het middelpunt staat van hoe we waarde scheppen*

MARIANA MAZZUCATO

MOONSHOT

**GROOTSE MISSIES
VOOR DE HERVORMING
VAN HET KAPITALISME**

Nieuw Amsterdam

© 2021 Mariana Mazzucato

Oorspronkelijke titel *Mission Economy:*

A Moonshot Guide to Changing Capitalism

Oorspronkelijke uitgever Allen Lane/Penguin Books

© 2021 Nederlandse vertaling Ed Lof/Nieuw Amsterdam

Alle rechten voorbehouden

Tekstredactie Marianne Tieleman

Correctie en lay-out Yulia Knol

Register Ewout van der Hoog

Ontwerp omslag Rouwhorst + Van Roon

Foto auteur Tania Cristofari/Contrasto/Eyevine

NUR 781

ISBN 978 90 468 2740 6

www.nieuwamsterdam.nl

INHOUD

Voorwoord 9

DEEL 1 – EEN AFGELASTE MISSIE

Wat staat er in de weg voor de volgende maanreis?

- 1 Missie en purpose 17
- 2 Kapitalisme in crisis 24
 - De financiële sector financiert zichzelf 28
 - Bedrijven richten zich op kwartaalresultaten 29
 - De aarde warmt op 31
 - Overheden rommelen in de marge in plaats van te leiden 32
- 3 Slechte theorie, slechte praktijk: vijf mythes die vooruitgang in de weg staan 37
 - Mythe 1 Bedrijven scheppen waarde en nemen risico's; overheden nemen alleen risico's weg en faciliteren 38
 - Mythe 2 Het doel van de overheid is marktfalen corrigeren 41
 - Mythe 3 De overheid moet als een bedrijf worden gerund 45
 - Mythe 4 Uitbesteding spaart belastinggeld uit en verlaagt de risico's 47
 - Mythe 5 Overheden moeten geen winnaars kiezen 58

DEEL 2 – MISSION IMPOSSIBLE

Wat er nodig is om onze meest gedurfde ambities te verwezenlijken

- 4 Lessen van Apollo: een moonshot-gids voor verandering 67
 - Leiderschap: visie en purpose 69
 - Innovatie: risico nemen en experimenteren 72
 - Organisatorische verandering: behendigheid en flexibiliteit 75
 - Spillovers: serendipiteit en samenwerking 83
 - Financiën: budgettering op basis van uitkomsten 93
 - Bedrijfsleven en staat: partnerschap met een gemeenschappelijk doel 98

DEEL 3 – MISSIES IN ACTIE

Welke grote uitdagingen moeten we vandaag aangaan?

- 5 Hoger grijpen: missie-georiënteerd beleid op aarde 109
 - Sustainable Development Goals en een groene transitie 111
 - Een missie selecteren 125
 - Een missie implementeren 127
 - Burgers bij een missie betrekken 132
 - Missie: een Green New Deal 139
 - Missie: innovatie voor toegankelijke gezondheidszorg 146
 - Missie: de digitale kloof dichten 153

DEEL 4 – DE VOLGENDE MISSIE

Een ander beeld van de economie en van onze toekomst

- 6 Goede theorie, goede praktijk: zeven principes voor een nieuwe politieke economie 161
 - Waarde: collectief geschapen 166
 - Markten: vormgeven in plaats van repareren 169
 - Organisaties: dynamisch vermogen 172

Financiering: budgettering op basis van uitkomsten	178
Distributie: gedeelde risico's en beloningen	184
Partnerschap: purpose en stakeholderswaarde	188
Participatie: open systemen voor co-creatie van onze toekomst	194

7 Conclusie	199
-------------	-----

Dankwoord	207
-----------	-----

Noten	213
-------	-----

Register	239
----------	-----

VOORWOORD

Dit boek schrijf ik terwijl de COVID-19-pandemie heerst, een gebeurtenis die iedereen in elke samenleving wereldwijd voor enorme uitdagingen stelt. Om de pandemie te verslaan moeten er zeer forse investeringen worden gedaan in fysieke en sociale goederen en diensten - van de race voor het ontwikkelen van een vaccin of effectieve therapieën, persoonlijke beschermingsmiddelen, passende methodes voor online onderwijs voor kinderen die niet naar school kunnen, tot nieuwe ideeën voor sociale vangnetten. Ook vergt de pandemie samenwerking tussen naties, tussen de burgers, de overheid en de private sector op een hoger niveau dan we ooit hebben meegemaakt. In wezen gaat het om een lakmoesproef voor wat de staat vermag en voor effectief bestuur binnen en tussen staten.

's Werelds overheden passen zich op verschillende manieren aan deze uitdaging aan, met uiteenlopende mate van succes. Goed bestuur is de sleutel tot succesvolle aanpassing.¹ Hoe landen reageerden verschilt zowel in de kwantiteit als de kwaliteit van hun aanpak. Veel regeringen hebben enorme bedragen ingezet, met de mentaliteit van 'koste wat het kost'. Maar als er één ding is dat we geleerd hebben van de financiële crisis van 2008, is het dat biljoenen in de economie pompen weinig effect heeft wanneer het geld besteed wordt aan structuren die zelf zwak zijn. We kunnen ons niet veroorloven dat opnieuw te laten gebeuren.

Kunnen we genoeg beschermingsmiddelen produceren voor de mensen in de frontlinies? Genoeg beademingsapparaten voor patiënten op de in-

tensive care? Een vaccin om immuniteit te bereiken? Kunnen we mensen die hun baan verliezen beschermen door ervoor te zorgen dat ze recht hebben op basale voorzieningen als een minimuminkomen, voedsel, onderdak en onderwijs?

Het antwoord op al deze vragen hangt af van hoe onze economie is georganiseerd – niet alleen van hoeveel geld we naar de problemen gooien. Het is afhankelijk van de concrete structuren, capaciteiten en soorten partnerschappen tussen de publieke en de private sector. Het vereist ook de visie om je een andere wereld voor te kunnen stellen. Een visie op welk soort groei we willen, en op de instrumenten die we nodig hebben om die groei te bereiken – instrumenten die de economie een nieuwe richting zullen geven. En een nieuwe richting is wat deze tijd vereist.

De succesvolle reactie van Vietnam op COVID-19 biedt een interessant voorbeeld. Hoewel het nog om een ‘opkomend’ land gaat in termen van economische ontwikkeling, was de overheid in staat snel de ontwikkeling van goedkope testkits op gang te brengen. Dat was mogelijk doordat de overheid over het vermogen beschikte verschillende delen van de samenleving (universiteiten, het leger, de private sector en maatschappelijke organisaties) te mobiliseren rond een gemeenschappelijk doel en strategisch gebruik wist te maken van de financiering van research en development (R&D) op het gebied van gezondheid, waarmee *crowding in* van innovatieve oplossingen werd bewerkstelligd – dat wil zeggen, overheidsuitgaven gebruiken om hogere investeringen door de private sector te bereiken.² Effectieve publiek-private samenwerking maakte snelle commercialisering van de testkits mogelijk, die in heel Vietnam werden verspreid en naar Europa en elders werden geëxporteerd. De overheid was ook in staat posterontwerpers enthousiast te maken, de sociale media creatief in te zetten en zelfs postzegels te produceren om gedragsverandering te stimuleren.³ Ook het succesverhaal van de Indiase staat Kerala (in contrast met het lapwerk van de nationale aanpak) is het resultaat van langetermijninvesteringen in gezondheidszorg (inclusief de protocollen die werden ingevoerd na de uitbraak van het nipah-virus in 2018-2019, net als COVID-19 een zoönotisch virus) en een succesvol model van publiek-private samenwerking tussen de medische diensten van de staat en private leveranciers.⁴ Ook al dankzij

een over de jaren opgebouwd hoog niveau van publiek vertrouwen, kon het overheidsapparaat, aangevuld met zelfhulpgroepen, snel strenge beperkingen implementeren en tegelijk voorzien in de noden van de meest kwetsbaren, inclusief arbeidsmigranten.⁵

Op veel plaatsen in de wereld was het beeld echter een stuk minder rooskleurig. Terwijl ik dit schrijf kampen de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk met problemen die het resultaat zijn van een afkalving van het vermogen om te regeren en te besturen die al veertig jaar gaande is – gevoed door de ideologie dat de overheid moet terugtreden en pas wanneer zich problemen voordoen, iets moet doen om die op te lossen. Die opvatting over publiek bestuur miskent het vermogen van overheden om effectief op te treden en bevordert privatisering. Het gevolg was dat veel publieke bevoegdheden aan de private sector werden uitbesteed en een niet-aflatende maar misplaatste nadruk op statische efficiëncymaatregelen, waardoor de overheid minder mogelijkheden had om in te grijpen en zich zelfs verschool achter onrealistische technologische panacees als kunstmatige intelligentie en ‘slimme steden’.⁶ Ook leidde deze ideologie tot lagere investeringen in publieke activa, verlies van institutioneel geheugen en een groeiende afhankelijkheid van adviesbureaus, die miljarden aan overheidscontracten wisten binnen te halen.

In het Verenigd Koninkrijk werd alleen al in 2018 voor 9,2 miljard pond aan gezondheidszorg uitbesteed.⁷ Meer dan 84 procent van de bedden in verzorgingscentra bevinden zich in particuliere tehuizen en vijftigduizend van die bedden in tehuizen die worden geëxploiteerd door private-equity-firma’s die uiteindelijk streven naar meer winst en niet naar betere zorg. En dit uitbesteden ging gepaard met kortingen op publieke investeringen. De totale waarde van de Britse overheidssubsidies aan lokale autoriteiten voor publieke gezondheidszorg, die ze in staat stelt noodzakelijke zorg en preventieve diensten te leveren, liep in reële termen terug van 4 miljard pond in 2015-2016 tot 3,2 miljard in 2020-2021, een reductie van bijna 900 miljoen.⁸ Aan de jaarlijkse kortingen op de subsidies kwam pas een eind toen COVID-19 toesloeg, in 2020, maar per hoofd van de bevolking bleef de subsidie in reële termen 22 procent onder het niveau van 2015-2016.⁹ Intussen was door de bezuinigingen de capaciteit om publieke gezond-

heidszorg te verlenen al aanzienlijk aangetast, wat een effectief antwoord op COVID-19 ondermijnde.¹⁰

De mantra over grotere efficiëntie is niet meer dan dat: een mantra. De internationale consultancyfirma Deloitte die in het VK de opdracht kreeg het testen van COVID-19 te managen, raakt de tests kwijt. Dat herinnerde aan de enorme mislukking van G4S, een ander privaat bedrijf dat overheidscontracten kreeg, om de beveiliging bij de Olympische Spelen van 2012 te verzorgen. Uiteindelijk moest het leger worden ingezet om de zaak in goede banen te leiden. Nog een voorbeeld: Serco, een private onderneming die voortdurend uitbestedingscontracten binnenhaalt, kreeg een boete voor frauduleus gebruik van elektronische enkelbanden voor gevangenen.¹¹ Evengoed kreeg het een contract ter waarde van 45,8 miljoen pond voor bron- en contactonderzoek, slechts een jaar nadat het meer dan een miljoen boete had moeten betalen voor het overtreden van de regels voor databescherming (waarbij Serco per ongeluk de e-mailadressen van stagiairs lekte).

Een soortgelijk lot trof de Amerikaanse federale overheid. In 2007 maakte het een plan om de ontwikkeling van goedkope, draagbare beademingsapparaten voor gebruik in noodgevallen te stimuleren. Maar dertien jaar later, begin 2020, was er nog geen beademingsapparaat geleverd, voornamelijk omdat het project afhankelijk was van uitbesteding. Door de crisis rond COVID-19 werden de consequenties van dit gebrek aan productiecapaciteit alleen maar dramatischer. In 2010 was de regering-Obama ook al in verlegenheid gebracht door IT-problemen bij de pogingen de hervorming van de ziektekostenverzekering, de Patient Protection and Affordable Care Act (beter bekend als Obamacare), door te voeren. Veel mensen waren niet in staat de site HealthCare.gov te bereiken of hun aanvraag voor verzekering in te dienen. Dit leidde tot een golf van negatieve publiciteit die werd uitgebuit door de tegenstanders van Obamacare. Wanneer de Amerikaanse overheid zelf maar genoeg technologische vaardigheden in huis had gehad, had de regering waarschijnlijk minder problemen en minder politieke narigheid over zich heen gekregen. En het zal niemand verbazen dat Serco, ondanks de voortdurende mislukkingen in het Verenigd Koninkrijk in 2013 en 2018, een contract van de Amerikaanse overheid

kreeg om de aanmeldingen voor de ziektekostenverzekering voor Obama-care te organiseren: 1,2 miljard dollar in 2013 en nog eens 900 miljoen in 2018.¹²

Uitbesteding is op zich geen probleem zolang overheden capabel zijn, risico's kunnen opvangen en vooruit kunnen kijken; zolang de onderliggende 'partnerschappen' met de private sector echt worden ontworpen met het publieke belang voor ogen. De ironie is dat al dat uitbesteden ten koste is gegaan van het vermogen van overheden om contracten op te maken. In maart 2020 bleek de Britse regering niet in staat levering van het nodig geachte aantal beademingsapparaten veilig te stellen – een echo van de problemen van de Amerikaanse regering.¹³

Een cruciale les is dat overheidsinterventie in een crisis alleen effectief is wanneer de staat beschikt over de relevante vaardigheden om op te treden. In plaats van terug te treden in de rol van op z'n best reparateur van marktfalen en op z'n slechtst uitbesteder, moeten overheden investeren in slagkracht op cruciale gebieden als productiviteit van de economie, kennis inzake aanbesteding, publiek-private samenwerking die echt ten dienste staat van het publieke belang en expertise op het gebied van digitalisering en data (met waarborgen voor privacy en veiligheid). Als daar niet aan is voldaan kan de overheid zelfs geen duidelijke criteria vaststellen voor de bedrijven waarmee ze in zee gaat, waardoor die makkelijk hun eigen belangen kunnen laten prevaleren.¹⁴

In dit boek wordt betoogd dat we de weg kwijt zijn en niet kunnen doorgaan met dezelfde fouten maken. De wereld wordt geconfronteerd met talloze verschillende uitdagingen – van die op het gebied van gezondheidszorg tot de klimaatcrisis tot die rondom het beheersen van digitale technologie om de privacy te beschermen. In 2015 ondertekenden 193 landen het voornemen om in 2030 zeventien ambitieuze doelstellingen van de Verenigde Naties, de Sustainable Development Goals (SDG's, Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen), te realiseren: over problemen die uiteenlopen van armoede tot vervuilde oceanen. Om die aan te pakken hebben we een heel andere benadering van publiek-private partnerschappen nodig dan die we nu hanteren. Dat vereist een enorme heroverweging van wat het doel van de overheid is en van het soort vaardigheden en capaciteiten dat

ze nodig heeft. Maar wat nog belangrijker is, dit vereist een ingrijpende heroverweging van wat voor kapitalisme we willen bouwen, hoe we de betrekkingen tussen de publieke en private sector vorm moeten geven en hoe we regels, onderlinge verhoudingen en investeringen op zo'n manier moeten structureren dat alle mensen erbij gebaat zijn en de grenzen die de planeet stelt gerespecteerd worden. Het gaat hierbij om, zoals we zullen betogen, het scheppen van een op oplossingen gebaseerde economie die gericht is op de meest ambitieuze *purposes* - doelen die er werkelijk toe doen voor mensen en voor de planeet. Het gaat niet om het creëren van het beeld van een *moonshot* als op zichzelf staand hobbyproject. Het gaat erom de overheid van binnenuit te transformeren en haar systemen te versterken - systemen voor gezondheid, onderwijs, transport en het milieu - en intussen de economie een nieuwe richting te geven.

Om weer op het rechte pad te komen moeten we onszelf weer afvragen welke rol de overheid in de economie dient te spelen, en dus ook welke instrumenten, structuren en vaardigheden dit vereist. Dit niet alleen binnen de publieke organisaties maar ook om symbiotische samenwerking te kweken tussen organisaties in de publieke sector en de private sector - waarbij zowel risico's als beloningen worden gedeeld - om de meest urgente problemen van onze tijd op te lossen. Het gaat eigenlijk om het opnieuw uitvinden van het kapitalisme.

Er is geen tijd te verliezen. De levens van mensen en de gezondheid van de planeet hangen af van het succes waarmee we de grote uitdagingen van vandaag aangaan.

DEEL 1: EEN AFGELASTE MISSIE

Wat staat er in de weg
voor de volgende maanreis?

1

MISSIE EN PURPOSE

In september 1962 kondigde president John F. Kennedy in een beroemde toespraak voor Rice University aan dat de Amerikaanse regering had besloten tot 'het riskantste en gevaarlijkste en grootste avontuur dat de mens ooit heeft ondernomen': een man op de maan laten landen en hem weer veilig thuisbrengen. Hij verklaarde dat zijn ambitie was het 'voor het einde van dit decennium' te doen.¹ Zeven jaar later, op 20 juli 1969, zette de Verenigde Staten twee mannen (ja, aanvankelijk waren het alleen mannen) op de maan.

Toen Kennedy sprak, lag de vs op het gebied van ruimtevaarttechnologie nog achter op de Sovjet-Unie. In 1957 hadden de Russen de wereld opgeschrikt met de lancering van de Spoetnik, de eerste kunstmatige satelliet die rond de aarde vloog. En nog in april 1961 had Joeri Gagarin als eerste mens een ruimtevlucht rond de aarde gemaakt in een capsule, *Vostok 1*. De Koude Oorlog woedde in alle hevigheid en er was grote bezorgdheid dat de Sovjet-Unie een levensgevaarlijke voorsprong op de vs en het Westen had genomen. In zijn verkiezingscampagne van 1960 had Kennedy verkondigd dat er een 'rakettenkloof' tussen de vs en de Sovjet-Unie bestond.² Deze claim was gebaseerd op ramingen van de CIA en het Pentagon dat de Sovjet-Unie meer intercontinentale ballistische raketten had dan de vs; maar nadat Kennedy president was geworden, bleek dat de vs er in feite meer had. De drijfveer achter een van de meest innovatieve prestaties in de menselijke geschiedenis was dus de wil om de Russen te verslaan.

Het project dat bekend werd als het Apolloprogramma kostte de vs 28 miljard dollar, ofwel 283 miljard in dollars van 2020.³ Het legde beslag op 4 procent van de Amerikaanse begroting en zette meer dan 400.000 mensen aan het werk in de National Aeronautics and Space Administration (NASA), aan universiteiten en bij toeleveranciers. Maar geld speelde geen rol: het ging erom de klus te klaren. Kennedy probeerde niet om de hoge kosten heen te draaien en zei in zijn toespraak nadrukkelijk: 'Dit alles gaat ons een hoop geld kosten.' Het ruimtevaartbudget, zei hij, nam elk jaar toe en bedroeg in 1962 ongeveer 5,4 miljard dollar: 'Een verbijsterend bedrag, hoewel iets minder dan we jaarlijks aan sigaretten en sigaren uitgeven.' En zou het noodzakelijkerwijze tot succes leiden? Nee, hij was er duidelijk over dat het volstrekt onzeker was wat het zou opleveren: 'Ik besef dat dit in zekere zin een daad van geloof en visie is, want we weten niet welke baten het ons gaat opleveren.'

Wat een contrast met hoe we het tegenwoordig vooral hebben over de *kosten* van publieke voorzieningen - en de gevolgen voor begrotingstekort en staatsschuld - in plaats van over ambities of de grootse resultaten die we proberen te bereiken. Tegenwoordig geldt dat als we meer uitgeven op één gebied, we op een ander gebied minder mogen uitgeven. Dit ligt mijlenver van de benadering van de ruimtevaart, toen de energie en aandacht van iedereen was gericht op het resultaat, een succesvolle maanlanding, en de investeringen en innovatie die dat vereiste.

Kennedy voorzag hoe de ambitieuze missie zou resulteren in *spillovers*, positieve effecten op het leven op aarde: technologische en organisatorische innovaties die aan het begin van het project nooit hadden kunnen worden voorzien. En inderdaad, de technologie die nodig was om gegevens in real time te verwerken en dat hele proces in de kleine computer van de maancapsule onder te brengen, stimuleerde veel van de innovaties die ten grondslag liggen aan wat we nu software noemen.⁴ Ook ontstonden er nieuwe managementmethodes, waarbij grote, complexe problemen in kleinere brokken werden opgesplitst. Boeing kopieerde dit model later om de 747 te bouwen, 's werelds eerste jumbojet.

Dit boek wil aanmoedigen dat we hetzelfde niveau van durf en experimenteren toepassen op de grootste problemen van onze tijd: van uitdagin-

gen op het gebied van gezondheid zoals pandemieën tot die van het milieu zoals de opwarming van de aarde, tot die van het onderwijs, zoals de kloof in kansen en resultaten tussen studenten die deels veroorzaakt worden door ongelijke toegang tot digitale technologie. Deze ‘ongestructureerde’ problemen (*wicked problems*) vereisen niet alleen technologische maar ook sociale, organisatorische en politieke innovaties. Ze zijn enorm, complex en lenen zich niet voor simpele oplossingen. We moeten er niet alleen mee leren leven, maar we moeten ze oplossen door beleid op *uitkomsten* te richten. En dat betekent dat we de publieke en de private sector echt moeten laten samenwerken om te investeren in oplossingen, door naar de lange termijn te kijken en door het proces zodanig te besturen dat het publieke belang is verzekerd.

De maanlanding was een gigantische oefening in probleemoplossing, met de publieke sector achter het stuur, die hand in hand met bedrijven – kleine, middelgrote en grote – honderden verschillende problemen aanpakte. Dit vereiste samenwerking tussen de overheid en vele verschillende sectoren, van computers en elektronische apparatuur tot voedingsmiddelen en materialen. De overheid zette haar koopkracht in om aanbestedingscontracten te sluiten die kortlopend, helder en uitermate ambitieus waren. Wanneer de private sector soms niet presteerde, daagde NASA de leverancier opnieuw uit en werd er niet betaald tot de juiste oplossing gevonden was. Als ze succesvol waren, konden bedrijven groeien door de nieuwe markten te bedienen die de overheidsaankopen hadden ontsloten en door te kiezen voor een doelgerichte strategie.

Wat al die inspanningen integreerde en richting gaf, was dat ze deel uitmaakten van een missie, een missie die door de overheid werd geleid en door velen werd volbracht. Aan een ‘missie-georiënteerde’ benadering – een partnerschap tussen de publieke en de private sector gericht op het oplossen van grote maatschappelijke problemen – is in de huidige situatie schreeuwende behoefte. Stel je bijvoorbeeld voor dat het inkoopbeleid van de publieke sector wordt gebruikt om zo veel mogelijk innovatie te bevorderen – sociale, organisatorische en technologische – om uiteenlopende problemen als messentrekkerij in steden of eenzaamheid van ouderen op te lossen.

Natuurlijk kunnen de lessen van de maanlanding niet een-op-een worden toegepast op elke uitdaging. Maar ze wijzen op de noodzaak om in onze dagelijkse beleidsvorming weer ambitie en visie op te wekken. Dit kan niet alleen maar een kwestie zijn van stoere uitspraken. We moeten geloven in de publieke sector en investeren in de kernvaardigheden ervan, inclusief het vermogen tot interactie met andere waardescheppers in de samenleving, en contracten opstellen die het publieke belang ten goede komen. We moeten effectievere interfaces creëren met innovaties overal in de samenleving, opnieuw nadenken over hoe beleid tot stand komt, veranderen hoe we omgaan met het regime betreffende intellectuele eigendom en R&D gebruiken om informatie te spreiden over universiteiten, overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Dit betekent dat beleid weer moet stoelen op de publieke zaak zodat het erop gericht is concrete baten voor burgers op te leveren. Er moeten doelen worden gesteld die iets voor mensen betekenen, op grond van overwegingen van publiek belang in plaats van winstoogmerk.⁵ Het betekent ook dat in de hele economie doelgerichtheid de kern van ondernemingsbeleid moet worden, en dat rekening wordt gehouden met de noden van alle stakeholders, inclusief werknemers en lokale instituties, niet alleen van de aandeelhouders.

Denken in termen van ‘moonshot’ gaat in deze context over het stellen van ambitieuze maar ook inspirerende doelen, die als een katalysator werken voor uiteenlopende sectoren en actoren in de economie. Het gaat erom dat we ons een betere toekomst kunnen voorstellen en publieke en private investeringen organiseren om die toekomst waar te maken. Uiteindelijk is dat wat een man op de maan en terug bracht.

Maar er is een probleempje.

De algemene opinie is nog steeds dat de overheid een log, bureaucratistisch apparaat is dat niet in staat is tot innovatie: op z'n best mag de overheid schade herstellen, reguleren en herverdelen, en markten corrigeren wanneer die de fout ingaan. Volgens deze opvatting zijn ambtenaren niet zo creatief en minder geneigd risico's te nemen dan de ondernemers van Silicon Valley en dienen ze alleen maar te zorgen voor een gelijk speelveld en zich verder afzijdig te houden zodat de risiconemers van het private bedrijfsleven hun ding kunnen doen.